

Пропозиції

Міністерства освіти і науки України

до проєкту Закону України

«Про внесення змін до деяких законів України щодо додаткових гарантій прав педагогічних та науково-педагогічних працівників під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)»

(реєстр. № 3033а – 1 від 14.09.2020,

н. д. Н. Королевська, В. Гнатенко, Ю. Солод)

(перше читання)

Підтримуючи законодавчі ініціативи, що стосуються підвищення рівня соціального захисту педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів освіти, Міністерство освіти і науки України в межах компетенції надає застереження і зауваження щодо запропонованих у проєкті Закону ідей та механізмів.

1. Запропонованими змінами до статті 57 Закону України «Про освіту» передбачається запровадити норму, відповідно до якої «захворювання педагогічного чи науково-педагогічного працівника коронавірусною хворобою (COVID-19), що пов'язане з виконанням професійних обов'язків під час дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), належать до професійних захворювань».

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 1 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» професійне захворювання - захворювання, що виникло внаслідок професійної діяльності застрахованого та зумовлюється виключно або переважно впливом шкідливих речовин і певних видів робіт та інших факторів, пов'язаних з роботою. Таким чином, за своєю суттю професійне захворювання виникає саме внаслідок виконання роботи, яка сама по собі є шкідливою (за визначенням), але працівник мусить її виконувати, оскільки це входить до його трудової функції (посадових обов'язків). Тобто, якщо порівнювати з медичними працівниками, то до їхньої трудової функції належить ОBOB'ЯЗОК працювати з людьми, які хворіють на COVID-19. Учителі ж і викладачі навпаки мають все робити для того, щоб уникати контактів з такими людьми, і дітьми і будь-яка підозра на потенційну присутність у здобувача освіти COVID-19 має призводити до виключення цього здобувача освіти з освітнього процесу і, як мінімум, переведення його на віддалений режим навчання. Тому захворювання, отримане ПІД ЧАС, але не ВНАСЛІДОК виконання професійних обов'язків, не є за своєю суттю професійним захворюванням.

Окрім того, встановлення причинно-наслідкового зв'язку між захворюванням і фактом виконання вчителем/викладачем своїх професійних обов'язків видається майже неможливим, адже вчитель/викладач так само можуть пересуватися громадським транспортом, відвідувати лікарні, магазини, інші громадські установи і місця тощо. Захворювання вчителя/викладача може відбутися у тому числі через недотримання вчителем/викладачем встановлених обмежувальних і запобіжних заходів під час карантину.

З огляду на викладене вище вважаємо також некоректним внесення змін до статті 39 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб», оскільки ця стаття покликана захистити працівників, хвороба яких викликана саме професійним захворюванням.

2. Законопроект також пропонується «встановити додаткові, до встановлених законодавством, доплати до заробітної плати педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладів освіти, які безпосередньо організують освітній процес, у розмірі 100 відсотків заробітної плати на період виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), визначений у рішенні Кабінету Міністрів України про встановлення карантину, до завершення виконання цих заходів та забезпечити їх фінансування за рахунок фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками».

Зважаючи на те, що всі педагогічні та науково-педагогічні працівники організують освітній процес, то впровадження в дію вищезазначеної норми законопроекту потребуватиме додаткового фінансування з бюджетів усіх рівнів у обсязі як фонд оплати праці галузі освіти на даний час.

Ураховуючи зазначене, вважаємо, що законопроект потребує доопрацювання в частині встановлення критеріїв, яким саме педагогічним та науково-педагогічним працівникам буде здійснюватися така доплата до заробітної плати.

3. У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його реалізація не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету України, проте сам проєкт Закону передбачає додаткові витрати в разі настання страхового випадку, а також на доплати до заробітної плати педагогічним та науково-педагогічним працівникам закладів освіти.

Відповідно до частини 1 статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету,

суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), проте таких розрахунків надано не було.

Т. в. о. Міністра освіти і науки України

Сергій ШКАРЛЕТ

25.09 2020 р.